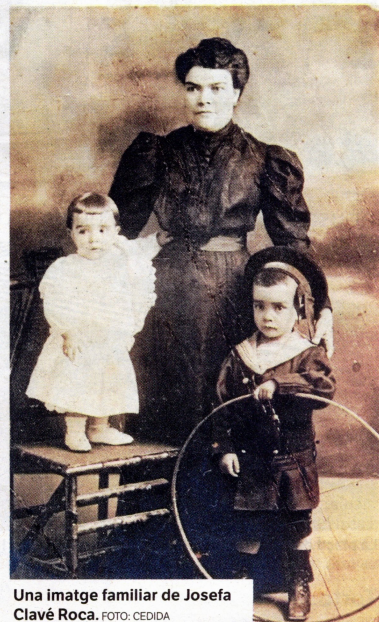

Reportatge. El Grup de Dones d'Ulldecona organitza la mostra 'Treball i oficis de les nostres dones', que visibilitza la tasca de veïnes de la població durant el segle XX

La mostra està repartida per diferents comerços de la població. FOTO: JOAN REVILLAS

Una imatge familiar de Josefa Clavé Roca. FOTO: CEDIDA

Un recorregut per la vida de 75 treballadores

MARIBEL MILLAN LÓPEZ
ULLDECONA

Durant el mes de març els comerços d'Ulldecona acullen una exposició del Grup de Dones que recull la història de 75 veïnes d'aquesta població del Montsià, nascudes entre finals del segle XIX i l'any 1941.

Ulldeconques pageses, cuineres, pastisseres, modistes, sabateres, mestres, pescateres o emprenedores de diferents àmbits, que amb el seu treball i esforç van ajudar a configurar el que és avui Ulldecona.

El recull d'històries de vida, que està obert a noves incorporacions, es podrà veure també agrupat en una exposició a l'Oficina de Turisme al mes d'octubre, en motiu del Dia de la Dona Rural.

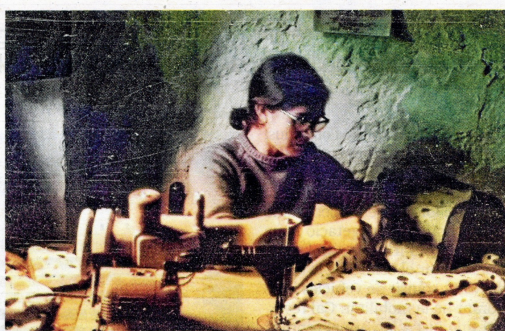
Els veïns del poble poden conèixer així qui va ser Josefa Clavé Roca (1879-1949), una gran emprenedora que s'establí com a sastressa a Vilanova i la Geltrú, San Sebastià i per últim

al poble del seu marit Jaume Calduch, a Ulldecona, al carrer Sant Antoni i després al carrer Major davant de l'Orfeó. Mare de sis fills, els hi va ensenyar un ofici que ha anat passant a través de les generacions de la família.

Una altra de les dones que es recorda és Agustina Mónica Fusté Gavalà, nascuda el 1880 i que va obrir una fàbrica de pinzells.

Altres exemples de dones emprenedores són els de Lolita Nofre Canadà (1920-2020), que en morir el pare es va fer càrrec del negoci familiar de fabricació del conegut 'Calmant Nofre', o el de Carmen Ferré Campos (1939), empresària de la confecció tèxtil actualment jubilada, que amb el seu taller va donar feina a moltes dones.

La mostra, que porta per títol 'Treball i oficis de les nostres dones', recull en ocasions mares i filles, o també germanes, com és el cas de Tresina i Cinta Sans Canadà, pastissera (1906-1986) i

Lourdes Gascó, cosint. FOTO: CEDIDA

matalassera (1900-1989), respectivament. De l'ofici de la pastisseria hi trobem també Cinta Sauch Serra (1907-1996) o les germanes Manuela i Concepción Nadal Accensi, anomenades 'Les Coques'.

Pepeta Cucala Lorient (1922-2016) va ser durant molts anys

cuinera de l'escola Ramon y Cajal i per aquest motiu, molt estimada i recordada pels xiquets i xiquetes que van passar pel menjador escolar.

La mostra també recull històries com la de Lourdes Gascó Sabater (1939-2021), de la que detalla que va començar a anar al

camp amb només 5 anys i que va ser una de les «moltíssimes dones que van treballar tota la vida» (al camp, a les granges, cosint a casa, netejant cases, cuidant menuts i grans...) «i que no van cotitzar ni un sol dia».

I dones que van trencar estereotips, com és el cas d'Àngela Sagristà Bedos (1926-2007). Filla única d'un mecànic, el seu pare li va ensenyar mecànica i a portar cotxes i va ser la primera dona de la població en tenir el carnet de conduir.

La mostra, molt emotiva, està tenint una gran acollida a la població, on gairebé tothom pot trobar-hi alguna familiar, avantpassada o coneguda. «Hem volgut visibilitzar la tasca de tantes i tantes dones, que sovint no va ser suficientment valorada o reconeguda», explica Pili Matamoros, del Grup de Dones.

Dones rurals

La idea de la iniciativa sortir com una mena d'ampliació, a nivell local, del projecte «Dones Rurals, dones de Terres de l'Ebre», impulsat per l'Institut Català de les Dones, que pretén difondre les contribucions personals i socials de les dones en totes les branques del coneixement, i donar difusió a totes les tasques realitzades per les dones en àmbits laborals i socials poc visibilitzats. L'exposició itinerant sobre aquest projecte es pot veure també aquests dies a l'Oficina de Turisme d'Ulldecona.